

CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1971-1972

17 JANUARI 1972

VOORSTEL VAN DECREET

**tot wijziging van de wet van 7 augustus 1931
betreffende het behoud van monumenten en landschappen.**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Sinds vele jaren wordt gestreefd naar een nieuwe wet op het behoud van monumenten en landschappen. Wegens de snelle evolutie die het leefmilieu nu doormaakt, is het noodzakelijk dat in nieuwe wettelijke middelen wordt voorzien om de monumenten en landschappen te beschermen en ze een nieuwe bestemming te geven in de maatschappij van morgen.

Een totaal nieuwe wetgeving is een zware opgave die onmogelijk op korte termijn kan gerealiseerd worden. Een verbetering op korte termijn is nochtans noodzakelijk.

Bij koninklijk besluit van 13 december 1968 werd de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen gesplitst in autonome secties per taalgebied. Deze splitsing ging gepaard met een totale vernieuwing, welke op haar beurt een grote expansie met zich meebracht van de werkzaamheden : het aantal voorstellen van rangschikking werd gevoelig opgedreven, de opzet van de rangschikkingen werd verruimd en de restauraties werden meer dan verdubbeld !

Om deze reden is het dringend nodig dat de procedures worden bijgewerkt zodat de vele initiatieven volledig en op korte tijd kunnen aangepast worden. Deze aanpassing is eveneens noodzakelijk om de Minister, die de Nederlandse Cultuur onder zijn bevoegdheid heeft, de mogelijkheid te bieden snel maatregelen te nemen wanneer een monument of landschap bedreigd wordt.

De wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen is een zeer goede wet geweest voor de periode waarin ze tot stand kwam. Alhoewel deze wet achterhaald is, bewijst ze nog zeer goede diensten. De

recente rangschikking van de 1 809 ha bos van het **Meerdaalwoud** en Heverleebos toont dit duidelijk aan. Met de hierna voorgestelde wijzigingen kan ze nog operationeler gemaakt worden, in afwachting van de formulering van een definitief en totaal nieuw decreet op het behoud van monumenten en landschappen. De in oprichting zijnde wetenschappelijke dienst voor monumenten en landschappen zal hierbij ongetwijfeld eveneens een belangrijke rol kunnen spelen.

De voorgestelde wijzigingen betreffen bijna uitsluitend de procedure van de rangschikking en hebben geen budgettaire weerslag.

Commentaar bij de artikelen.

Artikel 1.

a) De gewijzigde tekst verruimt het initiatiefrecht voor de rangschikkingen.

De wet van 7 augustus 1931 bepaalde dat alleen de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en de colleges van burgemeester en schepenen initiatieven konden nemen.

b) De nieuwe tekst vereenvoudigt de procedure van de betekening omdat in de toekomst de betekening niet meer gebeurt aan de houders van ingeschreven zakelijke rechten of van rechten voortspruitend uit overgeschreven akten en aan de schuldeisers die een bevelakte hebben laten overschrijven. Dit was een tijdrovende en vrij nutteloze regeling.

De nieuwe tekst bepaalt dat de aanmerkingen rechtstreeks aan de Minister worden overgemaakt. Vroeger werden de aanmerkingen overgemaakt aan de bestendige deputaties, die ze overmaakten aan de Minister. De nieuwe regeling vereenvoudigt de procedure.

c) Volgens de nieuwe tekst is voor het onderzoek van het voorstel op de vergadering van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen de aanwezigheid van een afgevaardigde van de Minister van Financiën als raadgevend lid niet meer vereist. Deze maatregel was sinds vele jaren in onbruik geraakt.

d) De koninklijke besluiten dienen niet meer te worden overgelegd aan de Ministerraad.

Deze vereenvoudiging van de procedure werd gevraagd door de Ministerraad van 22 september 1971.

Art. 2.

In de toekomst zullen ook de provincies en de federaties en agglomeraties kunnen overgaan tot onteigening. In het verleden kon dit alleen door de Staat en de gemeenten, wat vele moeilijkheden meebracht. Zo was het bijvoorbeeld voor de provincie Limburg onmogelijk het kasteel **Alde Biezen** te onteigenen.

Art. 3.

Het lag in de bedoeling van de wet van 7 augustus 1931, dat na een voorlopige rangschikking van zes maanden de procedure voor de definitieve rangschikking zou beëindigd zijn en er geen onderbreking zou zijn tussen de voorlopige en de definitieve rangschikking.

Aangezien de procedure zeer lang duurt en ingewikkeld is, is in de praktijk gebleken dat de termijn van zes

maanden voor de voorlopige rangschikking te kort was. Om deze reden wordt een verlenging tot negen maanden voorgesteld.

Art. 4.

Dit voorstel van decreet is in het kader van de culturele autonomie alleen van toepassing op de monumenten en landschappen gelegen in gemeenten welke behoren tot het Nederlandse taalgebied.

L. LINDEMANS.

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1.

Artikel 1 van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen wordt vervangen door wat volgt :

« Op initiatief van de Minister die de Nederlandse Cultuur onder zijn bevoegdheid heeft, hierna genoemd de Minister, of op voorstel hetzij van de Koninklijke Commissie van Monumenten en Landschappen, hetzij van het college van burgemeester en schepenen van de gemeenten waar ze gelegen zijn, hetzij van het federatie- of agglomeratiecollege, hetzij van het provinciebestuur, worden de monumenten en gebouwen waarvan het behoud in historisch, artistiek of wetenschappelijk opzicht van nationaal belang is, geheel of gedeeltelijk gerangschikt bij koninklijk besluit en onder bescherming van de Staat gesteld.

Nadat de Minister beslist heeft hetzij een gunstig gevolg te verlenen aan een voorstel tot rangschikking, hetzij op eigen initiatief de procedure voor de rangschikking in te zetten, wordt dit betekend aan de eigenaar, aan het college van burgemeester en schepenen, aan het federatie- of agglomeratiecollege en aan de bestendige deputatie.

Al de betrokkenen mogen bij de Minister hun aanmerkingen indienen binnen een termijn van twee maanden, te rekenen vanaf de betekeningen.

Het voorstel wordt vervolgens door de Minister aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen voor met redenen omkleed advies overgemaakt.

Het koninklijk besluit waarbij tot de rangschikking wordt overgegaan, mag eerst drie maanden na de betekening van het voorstel tot rangschikking aan de eigenaars en aan de andere hierboven vermelde betrokkenen, getroffen worden.

Het besluit wordt hun betekend en wordt overgeschreven op het kantoor van de hypotheekbewaarder ».

Art. 2.

In artikel 4 van dezelfde wet wordt het eerste lid vervangen als volgt :

« Wanneer voor een gerangschikt monument of gebouw gevaar zou bestaan voor verval of zware beschadiging zo

het in het bezit blijft van zijn eigenaar, mag de Koning op voorstel van de Minister, na advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, machtiging verlenen tot onteigening ten algemenen nutte door de Staat, de provincie, de federatie of agglomeratie of de gemeente » .

Art. 3.

Artikel 12 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Te beginnen met de dag waarop de Minister ter kennis van de belanghebbenden brengt dat een voorstel tot rangschikking onderzocht wordt, zijn al de uitwerkselen van de rangschikking voorlopig van toepassing op de bedoelde onroerende goederen gedurende een tijdvak van negen maanden, ingaande op de dag van deze betekening waarbij de beperkingen worden bepaald ».

Art. 4.

De vorenstaande artikelen hebben betrekking op monumenten en landschappen welke gelegen zijn in gemeenten van het Nederlands taalgebied.

**L. LINDEMANS,
J. DE SERANNO,
E. COOREMAN,
K. BLANCKAERT,
J. CHABERT.**
